

DECLARATIA DREPTULUI LA LITERAȚIE AL CETĂTENILOR EUROPENI

Introducere

Literația este fundamentală pentru dezvoltarea umană. Ea permite oamenilor să trăiască o viață împlinită, cu sens și să contribuie la îmbogățirea comunităților în care trăiesc. Prin literație înțelegem abilitatea de a citi și a scrie la un nivel care să-i permită individului să înțeleagă și să folosească eficient comunicarea în scris în toate mediile (letric și electronic), inclusiv literația digitală.

Literația este o condiție esențială pentru toate formele de învățare. În societatea cunoașterii din secolul XXI, marcată de răspândirea rapidă a noilor tehnologii și de schimbări constante în condițiile de muncă, dezvoltarea competențelor de literație nu se mai limitează la perioada copilăriei și a adolescenței, ci trebuie recunoscută ca o nevoie și o cerință prezentă pe tot parcursul vieții.

Provocarea literației în Europa

În Europa, unul din cinci adolescenți cu vârsta de 15 ani și aproape 55 de milioane de adulți nu au competențe de literație de bază. Acest fapt atrage după sine dificultatea acestor indivizi de a-și găsi un loc de muncă, precum și creșterea riscului de sărăcie și excludere socială, ceea ce le limitează oportunitățile de participare culturală și civică, învățare pe tot parcursul vieții și dezvoltare personală.

Comisia Europeană admite că, în ultimii 10 ani, s-au înregistrat progrese modeste în domeniul literației. Cu toate acestea, prin acțiuni afirmative putem produce schimbări. Această Declarație susține că, beneficiind de sprijinul necesar, copiii și tinerii *pot* să-și dezvolte competențe solide de literație, iar adulții *pot* să-și îmbunătățească aceste competențe și să-și ocupe locul cuvenit în societate.

Dreptul de bază la literație al cetățenilor europeni

Fiecare cetățean european are dreptul la literație. Statele Membre UE ar trebui să se asigure că cetățenilor de toate vârstele, indiferent de clasă socială, religie, etnie sau gen, li se oferă resursele și oportunitățile necesare pentru a-și dezvolta competențe de literație suficiente și sustenabile în vederea înțelegerii și folosirii eficiente a comunicării scrise, atât în format letric, cât și digital.

11 CONDIȚII NECESARE PUNERII ÎN PRACTIC A DREPTULUI DE BAZĂ LA LITERAȚIE:

1. Copiii sunt încurajați în familie să își dezvolte limbajul și competențele de literație.

2. Părinții primesc sprijin pentru a-și ajuta copiii în dezvoltarea limbajului și a competențelor de literație.

3. Învățământul preșcolar accesibil, de calitate foarte bună asigură dezvoltarea limbajului și a competențelor de literație.

4. Predarea de calitate foarte bună a literației pentru copii, adolescenți și adulți este sarcina comună a tuturor instituțiilor de învățământ.

5. Toate cadrele didactice beneficiază de formare inițială și continuă eficientă în domeniul predării literației pentru a răspunde provocărilor profesiei.

6. Competența digitală este promovată la toate grupele de vârstă.

7. Cititul de plăcere este promovat și încurajat activ.

8. Bibliotecile sunt accesibile și bine dotate.

9. Copiii și tinerii cu dificultăți de literație primesc sprijin de specialitate corespunzător.

10. Adulții sunt sprijiniți în dezvoltarea competențelor de literație necesare participării depline în societate.

11. Factorii de decizie, profesioniștii, părinții și comunitățile conlucrează în vederea asigurării accesului egal la literație prin eliminarea diferențelor la nivel social și educațional.

Autori: Renate Valtin (președintă), Viv Bird, Greg Brooks, Bill Brozo, Christine Clement, Simone Ehmg, Christine Garbe, Maurice de Greef, Ulrike Hanemann, Kees Hammink, David Mallows, Fabio Nascimbeni, Sari Sulkinen, Giorgio Tamburlini.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views of its authors only, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained herein.